

Előfizetési feltételek:

- Egy évre - - - 50 Ké
- Hat hóra - - - 25 Ké
- Három hóra - - 13 Ké
- Magyarországra - 63 Ké
- Egyéb külföldre - 75 Ké
- Egyes szám ára - 1 Ké

TELEFON 98

TELEFON 98

BARS

N. v. p. riad. p. a. t. v Bratislava

číslo 25448/III. a 1925

Felnevő postahivatal: LEVICE

HIRDETÉSEK:

- centiméterenként — fillér.
- Nyitléri közlemények garmond soronként — fillér.

Gyakori hirdetések és a voltuk úszekötötésben levő hirdető iradók árengedményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők
Kéziratok vissza nem adatnak
Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:
MINDEN VASÁRNAP REGGEL
Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA

A hirdetőket, előfizetőket s a reklám-
cílokat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.
A lap kiadója: NYITRAI ÉS TÁRSA

Szanálás.

A városi képviselőtestület egyik utóbbi közgyűlésén az előadó nagy meglepetést keltő javaslatot terjesztett elő. Ez a javaslat arról szólt, hogy mivel az 1935. évi 69. számú törvény, amely az önkormányzati testületek szanálásáról szól, lehetővé teszi azt, hogy bizonyos közszégi tartozások annuitásos terheit az állam vállalja át, határozza el tehát a közgyűlés az erre vonatkozó kérelem betérjesztését az országos hivatalhoz. Soha ilyen örömet és egyhangúságot nem láttunk a lévai parlamentben, mint akkor. A városatyák ábrázata az öröm mosolyától szélesre húzódtak, amikor leadták az „igen” szavazatokat, szinte már úgy érezték magukat, mintha a város terhe máris könnyebb lenne azzal a félmillióval, amit évente az annuitásos kölcsönökre fordít.

Hát bizony nagyon jól jönne a városnak ez a szanálás, az első évben a megtakarított kamatösszegeből mingyárt meglehetne foltozni az aszfaltjárdákat, amelyeket annyira összezuztak most, hogy az Isten a megmondhatója, hogy mi lesz majd velük?

Az önkormányzati testületek szanálásáról szóló törvényjavaslat még a régi nemzetgyűlés egyik utolsó műve volt, de bizony csak félmunka maradt, mert a szanáláshoz szükséges pénzüsszegekről nem gondoskodott. A felosztás előtt álló parlament bizonyára nem tartotta célirányosnak azt, hogy utolsó ténykedése is újabb adójavaslatok életre hívásából álljon, azért az önkormányzati testületek szanálásáról szóló törvény január elsején lép hatályba.

Az új parlament dolga lesz megszavazni az új adókat, tehát elmondhatjuk, hogy mi állampolgárok fogjuk szanálni az önkormányzati testületeket, az állam csak a kivitelezés ötletét adja. Mert az ugynevezett kisasójavaslatoktól a pénzügyi kormányzat mintegy 50 milliót remél. Ilyen új adó a sütőporadó, a világítópetróleum adó. — A műzsiradóból 45—50 milliót remél a pénzügyminisztérium. Ugyanannyit hozna be az ásványolaj adó emelése. Vagyis e kettő együttvéve 100 milliót jövedelmezne. — Újabb novellizálják a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját, mely jelenleg az 1927. évi, az egyenes adókról szóló törvény III. fejezetében van szabályozva. Ez az adó jelenleg évenként 62 milliót jövedelmez az államnak.

Ugy akarják emelni, hogy teljes 120 milliót hozzon. A forgalmi adó emelése az egységáru üzletekben és a gyári lerakattüzetekben szintén mintegy 100 milliót koronát hoz. Emelik a szelvényadót is (kuponadó). A szelvényadó emelésén s az államadósságok kamatainak csökkentésén az állam mintegy 150 milliót keres. A felsorolt új adókból, adóemelésekből és kamatláb leszállításból a pénzügyi kormányzat mintegy félmilliárd koronát akar beszélni. Ezt az egész összeget nem beruházásra, vagy más hasonló célra, hanem a várt zárszámadási hiány fedezetére fordítják. Mert bár a pénzügyminiszter egyensúlyban levő költségvetést nyújt be, ennek ellenére már

most tisztában van azzal, hogy az 1936. évi állami háztartási gazdálkodás mintegy egy teljes milliárd hiánnyal zárul. Ezt a várt hiányt szeretnék némileg enyhíteni az új adók és az adóemelések jövedelmével. A legulsósebb a különös kereseti adó emelése, mert ezt a terhet is áthárítják a vállalatok a fogyasztóra. Ugyanigy az egységáru üzletek és gyári lerakattüzetek szaporodó fiókjai forgalmi adójának emelése 5 százalékra. Mert amennyire nem tudja áthárítani a torgalmi adót a kiskereskedő, a kisiparos a fogyasztóra, annyira bekalkulálja azt a gyári lerakatos üzlet az árba és éppen a legszegényebb fogyasztó portékáját drágítja meg.

Dr. Pajor szenátor látogatása a lévai iparosoknál.

Dr. Pajor Miklós, az országos keresztényszocialista párt szenátora az elmúlt napokban Szlovenszko több iparúzó városát kereste fel, hogy meggyőződést szerezzen az iparosok helyzetéről.

Léván a párt iparos híveivel értekezletet tartott Pajor szenátor. Az értekezleten Prachár István, az iparbizottság elnöke köszöntötte a szenátort, abból az alkalomból, hogy első ízben jelent meg Léván és felkérte őt, hogy a múlt évi lévai iparoskongresszus által készített memorandum követkeéseit társaisal együtt segítse győzelemre.

Pajor szenátor rámutatott arra, hogy a kormány már ismerheti az iparos társadalom sérelmeit és kívánásait, hiszen a memorandum már a parlament illetékes tényezői előtt fekszik. Majd a szlovenszko kisiparosság általános helyzetét vázolja. Ma már számos iparos lemond iparigyeztelvényéről, mert nem képes az adókat fizetni. De akiknek még van némi kis munkájuk, azok is azon gondolkoznak, hogy mi lesz velük, hogy ha majd kiesik a kenyéradótól szerszám a kezükből és agkorukra minden támasz nélkül maradnak, mert ma bizony arról nem lehet szó, hogy valamit is félre tehesenek későbbi időre, mikor még a mai kenyér sem mindég biztos.

Éppen ezért teljesen jogos ma az iparoságnak az a kívánása, hogy kapcsoltság be valamilyen módon a szociális biztosítás keretébe, hiszen egyébként is a szociális biztosító nagy vagyonának a felét ők adták össze.

Az iparos és kereskedő társadalom ma mostoha gyermeke az államnak. A gazdaadósságok rendezéséről sokat beszélnek, a gazdaadósságok mellett figyelmet kell szentelni az iparosok és kereskedők tehermentesítésének is. Ugyancsak nagyjelentőségű kérdés az iparos és kereskedő társadalom szempontjából a hitel szabályozása is. Lehetővé kell tenni a kamatrendezés mellett azt is, hogy ezek az egzisztenciák kedvezményes kölcsönhöz jussanak.

Foglalkozott az adózási ügyekkel is. Rámutatott a szenátor arra is, hogy a helytelen adókvitetésnek sokszor maguk az iparosok vagy a kereskedők az okai, mert nem ismerik a vonatkozó törvényeket és rende-

teket, így nem tudják azt sem, hogy mik a jogaik, vagy kötelességeik. Felhívta a figyelmet arra, hogy ki kell küzdeni, hogy szakmánként képviselket nyerjenek az adókvitetésnél. Hangsúlyozta, hogy a „C” becslés alapján kell kérni az adó megállapítást, amikor szakmabeli szakértők kiküldését nem előzheti az adóhatóság. Az adókvitét bizonyságba pedig mindég olyan egyéneket kell kiküldeni, akik az adóköz anyagi és kereseti viszonyaival tisztában vannak.

Ma a helyzet már az, hogy a jövedelmi adónak 2/3-ad részét a fixfizetésesek, a tisztviselők, stb. fizetik, míg az iparosok, és kereskedők és szabadpályán levők 1/3-ad részét fizetik, ami legjellemzőbb a mai gazdasági helyzetre.

A horribilis adóhátralékok 2/3-ad része behajthatatlan. A kereskedő dubicúsz künnelevéseit leírja, míg az állam ezt eddig nyilván tartotta. Most gondolkodnak felette, hogy ezt valahogy rendezzék. Több megoldási lehetőségről beszélnek. Az első lenne a generális rendezés, elengedni a hátralékokat. A második mód lenne az egyéni rendezés, mindenkinek megvizsgálni a vagyoni viszonyait. Felmerült az a terv is, hogy az 1933. év végéig elengednék az adótartozását annak, aki az 1934. évi adóját kifizetné és így tovább. Harmadik terv a prémiára van alapozva, itt a rendszeren fizető adózót bizonyos kedvezményben részesítenék.

A gyári fiókok és lerakatok kérdésénél megjegyezte a szenátor, hogy a szlovenszko városok mozgalmait indítottak aranzéve, hogy ezek a fiókok kényszerítve legyenek a helyi jövedelmükről külön könnyvést és külön kimutatást készíteni, hogy ez a helyi jövedelem ott helyben kerülhessen megadóztatás alá, így legalább megközelítőleg, hogyha nem is a legteljesebb mértékben juthatnának a városok a gyári lerakatok megadóztatásához.

A kartellkérdés megbeszélése során megállapította a szenátor, hogy jelenleg 212 kartell működik Csehszlovákiában. A cukorkartell árpollikája egyike a legjellemzőknek a kartellek árdragítására. A cukor előállítására 2.45 K., ezzel szemben a csehszlovákiai cukorkartell a külföldön a cukrot, — hogy konkurenciaképes legyen — 1.20 K.-ért áru-

sítja, míg a belsődi fogyasztó 6.50 K-t kénytelen fizetni a cukorért. A kormány, hogyha a munkanélküliséget nem akarja növelni, kénytelen kedvezményben részesíteni a kar-telleket, mert ezek az üzemek redukálásának kilitásba helyezésével igezkeknek nyomást gyakorolni a kormányra. Mindezt pedig vég-ceredményben a fogyasztók érzik meg a drá-gítás révén.

Pajor szenátor ezután az iparosok által feltett kérdésekre választot, végeztül Prachár István mondott köszönetet az iparság nevében a szenátor fáradozásáért.

Az

okmánybélyegegk használatáról.

(Befejező közlemény.)

A számlamásolat, amely az adósnak kiszolgáltatnak, hasonló illeték alá esik, mint az eredeti számla; amennyiben a bélyegkötelezettségnek fentemlített előfeltételei reá alkalmazhatók, nem tesz különbséget, hogy a másolatot az eredetivel együtt, vagy utólagosan szolgáltaták-e ki. Ilyen előfeltétel mellett a számlamásolat akkor is bélyeg alá esik, ha azt az adósnak könyvelési vagy manipulációs célokból adták át. Ha nyilvánvaló, vagy pedig utólag bizonyítást nyer, hogy az adós a számlamásolatot a maga részére, vagy pedig másvalakinek maga készítette, vagy hogy egy másolatba, amelyben a számla valamely lényeges kelléke hiányzik, az a lényeges kel-léket utólag maga bevezette, az ilyen másolat nem esik bélyeg alá. A bizonyítási mód megválasztása a felektől függ, a ható-ság ezt szabadon mérlegeli.

Ha a másolatban a követelés alapja, vagy az ár hiányzik, az a másolat nem esik bélyeg alá, még akkor sem, ha az ere-detinek minden kellékével bír is.

Számlakivonatok,

amelyeket a kereskedők és iparosok egy-másnak kiszolgáltatnak és amelyekkel a hit-elt és tartozást kölcsönösen kimutatják, in-ventkint 50 fillér bélyeg alá esnek. Amennyiben ez a kivonat a perelhetési záradékot is tar-talmazza, akkor a bélyegilleték 1 K-t tesz ki. A számlakivonatok illetékkötelezettsége csak akkor áll fenn, ha azokat mindkét fél, vagy legalább is egyik fél aláírta.

Ha azonban a kivonatot olyan személy-nek adják ki, aki sem kereskedő, sem ipar-os, vagy azon ez a személy egyáltalában nincs feltüntetve, vagy a kivonat ugyan alá nincs írva, azonban legalább a kiállító nevét tartalmazza és azonkívül mindezekben az esetekben a követelés keletkezésének a'paját és nagyságát magában foglalja, az nem mint számlakivonatot, hanem mint számlát kell bélyegezni.

Számlakivonatok alá nem írt másolatai, mint számlakivonatok nem esnek bélyeg alá, azonban mint számlák bélyegmentesek le-hetnek, amennyiben a bélyegmentes számlák feltételeinek megfelelnek.

Pénztári jegyzékek

(blokkok), amelyeket az üzletekben a vevők részére állítanak ki, akkor esnek számla-bélyeg alá, ha a számlák bélyegkötelezet-séget képező ismertetőjeleket viselnek megukon. Tehát nem szabad kiütnni belőlük a kiállító nevének. Még egy reklámból, amelyet esetleg a blok háttalján helyeznek el, vagy egy má-sik íratból, amelyet a vevőnek a blokkal egyidejűleg kiszolgáltatnak, sem szabad ki-tünni a pénztár-b'ok kiállítójának. Ugyanez áll a számlatartalom egyéb kellékeire is. A törvény nem követeli, hogy a pénztárblok-ból az árú átvevője is kitűnjön. Bélyeg alá nem esnek olyan pénztárblokkok, amelyeket a kiállító saját szükségletére (ellenőrző cé-lokra) írt, vagy amelyekben valamely lényeg-es számlakellék hiányzik. (P. ha nincs fel-tüntetve, hogy az összeg miért van szám-lázva, tehát az eladott árú nem látszik meg-jelőlvé.)

A szállítási jegyzékekre

ugyanaz áll, mint a kasszablokkokra. Ha a számla kelléke meg vannak, akkor számla-bélyeg alá esnek, még akkor is, ha a szo-kás számla mellett szolgáltatják ki azokat. A szállítási jegyzékek különösen akkor nem esnek bélyegkötelezettség alá, ha belőlük a számlázott összeg (ár) nem tűnik ki.

Illetékmentes üzleti levelek.

A kereskedők és iparosoknak üzletük, vagy iparuk körében más kereskedőkhez és iparosokhoz, vagy nem kereskedőkhez és nem iparosokhoz elküldött levelei feltételeesen illetékmentesek.

Olyan személyek levelei, akik nem ke-reskedők vagy iparosok és amelyek keres-ke-dőkhez és iparosokhoz vannak intézve, akkor sem illetékmentesek, ha a címzett üzletköré-re

vonatkoznak. Ezek a levelek tartalmuk sz-e-rint illeték alá esnek.

Ez érvényes különösen olyan levelekre is, amelyekkel önkormányzati szervek válla-latoknak szállításokat és munkákat adnak ki, amennyiben az illető autonóm szerv maga nem mint kereskedő, vagy iparos lép fel. Az illetékmentes üzleti levelek illetékkötelesek lesznek, ha azokat hivatalos, vagy bírói el-járáásban felhasználják, kivéve a nyilvános jártulékok feletti eljárást, vámokat és a köz-jogi ellenőrzést.

Az üzleti levelezés nem ad illetékm-enteséget, ha a levélformát felhasználják vál-tók, adósevelek, kötelevények, hitellevelek, cseviszok, számlák, folyószámlák, fuvarlevelek, ígérvények, biztosítási szerződések, társasági, bér- és haszonbéri szerződések, illetékeségi záradékok és általában szerződések készíté-sére, amelyek illetékkötelesek, még akkor sem, ha egyébként ezekről okiratot nem állí-tottak ki. A mentesség nem érvényes, ha a levélformát olyan okirat készítésére használ-ják fel, amelynek tárgya nem tartozik a ki-állító üzem vagy üzlet körébe.

Ha a levél mindkét fél eredeti aláírását viseli, akkor sem mentes az illeték alól, ha mindkét fél kereskedő, vagy iparos. Ugyanez érvényes akkor is, ha a címzett a feladó által aláírt üzleti levelet aláírásával ellátja és azt a feladónak visszaküldi. A bélyegkötele-zettség, azonban nem áll fenn, ha a címzett a feladó által aláírt levelet ugyan maga is aláírja, azonban anélkül, hogy a feladónak visszaküldésé, saját szükségletére megtartja.

Ha az üzleti levél címzettje a levél má-solatát is megkapja, amely a feladó által nincs aláírva s ezt a másolatot beleegyezési záradékkal ellátva a feladónak visszaküldi, úgy ezzel a másolatot a címzett által a feladó-hoz intézett ellenlevélnek kell tekinteni, amelyre a másolatban foglalt szerződést helybenhagyja.

Enek a másolatnak az illetékm-entes-ségére nézve ugyanaz érvényes, ami minden költvőre nézve érvényes, bár, különösen tehát, hogy a levél nem illetékm-entes, mégha az aláíró személy kereskedő, vagy iparos is.

A levél oldalán, szélén, a háttalján, vagy más helyén alkalmazott különböző záradékok, vagy mellékletek, amelyek a fel-adótól származnak, nem akadályai az illeték-mentességnek, akár kézzel, vagy géppel írták azokat, avagy nyomtatva vannak. Ezeknek

A LÉVAI CASINO 75 ÉVES MULTJÁBÓL

II.

Az új kor új gondolatokat, új teendőket ter-mett. Kaszinóknak fennállása óta 1881-ig állandó otthona nem volt. A változott anyagi viszonyainak megfelelőleg kénytelen volt azt változtatni. Ez a Kaszinó fejlődésére is nagyon hátrányos volt. Ezen okulva, a közgyűlés állandóan sürgette egy új ház-nak építését, amelyben a Kaszinó megfelelő ké-nyelmes és nyugodt otthon találna. Erre annyival is inkább szükség volt később, mert a Takaréki Hiteletintézet a lakást 1889. év második felére fel-mon-dotta. 1885-ben a közgyűlés a Kaszinó igaz-gatójává Lakner Lászlóban oly egyént választott meg, aki ezt a régi óhaját meg is valósította és kiváló egyéniséggel, körültekintő és takarékos gaz-dálkodásával, valamint az egyesületi életnek 9 éven keresztül való tapintatos és gondos irányításával biztosította Kaszinónk virágzását és további fej-lődését.

1889. évi május hó elsején, immár 46 esz-tendeje, vonult be a Kaszinó minden ünnepség mel-lőzésésével az új otthonába, mai épületünkbe. A ház építésére szükséges 12000.— frt-t a Schoel-ler bankház adta 20 évre szóló törlesztéses kölcsön formájában. A ház építését Tomascsek János vá-gyszerű építész végezte oly szakértelemmel és lelki-ismeretességgel, hogy a választmány öszinte elisme-résre méltatta. Az itt tartott első évi rendes köz-

gyűlés, amelyen Dr. Brach Ferenc elnököl, ha nél-külözte is az ünnepesség külsőségeit, de annál meghatóbb és bensőségesebb volt. Az elnök meg-köszönte a tagok áldozatkészségét, a közgyűlés hálával és szeretettel adózott az elnöknek és a fá-radhatatlan igazgatónak, akik munkásságának köz-szönhetete új állandó otthonát.

Az új otthonban élénk társadalmi élet indult meg és a Kaszinó, mint napjainkban is, örömmel bocsájtotta helyiségeit más társadalmi egyesületek-nek is, amelyeknek helyiségei nem voltak, ren-dekzésére.

1893-ban belépett a Lévai Árvaházat fenntartó Nőegylet alapító tagjainak sorába. Ugyane-ben az évben az irói működésének 50 éves ju-bileumát ünneplő Jókai Mórt felirattal üdvözl. A kö-vetkező év január 13-án fényesen sikerült Jókai ünnepélyt rendez, amely alkalommal Kriek Jenő ké-pezei tanár jeles tanulmányban méltatta Jókai iro-dalmi működését. Majd megveszi könyvtára részére Jókai műveinek 100 kötetes jubileumi kiadását.

1894. április 8-án tartott rendkívüli közgyű-lésén az ez év március 20-án elhunyt Kossuth La-jos, a nemzet nagy fia emlékének áldoz s Brach Ferenc elnök sajtó szívrrel mondott beszédében rója le Kaszinónk kegyeletének adóját.

Még a nemzet nagy fia elvesztése feletti fájdalom által ütött seb be sem hegedhetett, amikor Kaszinónkat súlyos veszteség érte egyik alapítójának és elnökének, Dr. Brach Ferencnek, aki ezt a tisztséget 26 éven át töltötte be, augusztus 23-án bekövetkezett halálával.

Az augusztus 23-ára összehívott rendkívüli közgyűlésen Lakner László igazgató meghatott szavakkal eszette az elhunyt kiváló érdemeit egy városunk, mint Kaszinónk fejlődésében. Gyűjtük meg mi is ma az emlékezés méceséjét és csupán gyenge szóval teigünk egy babérszuszorut az em-lékezés oltárára, ha már sírjára — végakaratanak tiszteletbentartása folytán — nem tehetjük le a ke-gyelet koszorúját.

Dr. Brach Ferenc 1821-ben született Zselizen, ahol atyja hasonlóképen nagy érdemeket szerzett uradalmi orvos volt. Gimnáziumi tanulmányait Lé-ván, majd Pesten és egyetemi tanulmányait Bécs-ben végezte. Mint orvos először Zselizen és Ga-rammikolán telepedett le, de 1858-ban már Léván folytat orvosi gyakorlatot s rövidesen az e tekin-tetben megosztott Bars vármegye egyik főorvosává választják. Egész életét a szenvedő emberiség szol-gálatába állította. Nagy tudományos felkészültsége és európai neve díszesebb helyre tették őt méltóvá, de ő minden fényt és vagyont elhárított magától, mert az ő puritánsága, páratlan kötelességtudása és nemes lelke megtalálta bárhol is a működési teret. A betegek ezrei nagy tudása mellett szívjó-ságáért és finom modoraért lelkesedtek érte. Ná-lánál népszerűbb és tiszteltebb embere társadal-munkánk nem volt. A lévai megyei kórház léte-zését elsősorban neki köszönheti. De nem volt oly közhasznú egyesület, amelynek megalakításában és felvirágoztatásában az oroszlánszert nem ő vitte volna, mert embertársait inkább szerette, mint ön-magát, mint ezen utolsó mondatot végrendeleté-

a záradékoknak azonban nem szabad illeték-
köteles jogselekményeket tartalmazniok.

Földművesek panasza.

Judr. V. Kvičera a miniszterelnök lapja-
ban, a „Venkov”-ban írja:

A pénzügyminisztérium ez új utasítása
szerint minden ajánlat és rendelés, még ha
közönséges levél formájában teszik is, iven-
ként 5 K. bélyegilleték alá eszik. Tehát ha
közönséges levelezőlapra, vagy csak nyom-
tatványra is rávezetik a szállító címét, meg-
adják az áru minőségét, fajtáját és árát és a
rendelő címét, ugy ezt az egyszerű levelező-
lapot vagy nyomtatványt hivatalos nézet szeri-
nt illetékkötelessnek veszik a pénzügyminis-
térium legújabb utasítása szerint. Kereskedők
és iparosok saját üzletük vagy iparuk üze-
sére vonatkozó levelezése, melyet más keres-
kedővel, iparossal, vagy egyéb nemkereskedő
s nemiparos személyekhez intéznek, az ille-
ték fizetése alól föltétlenül mentes, ami azt
jelenti, hogy az ilyen levelezést nem kell
felbélyegezni, még ha a levélben tényleges
áránjat vagy rendelés van, emennyiben a
levelet nem használják fel bírósági, vagy más
hivatalos eljárásban. Az illetéktől szempon-
tjából kereskedőnek vagy iparosnak tekintik
a szó közönséges értelmében vett vállalkozó,
ideezámítva a gyárparosokat is, akik a his-
iparosoknak csak műszakilag tökéletesebb
fajtái. Kereskedelmi-ipari üzlemnek tehát nem
tekintik különösen az őstermelést (a mező-
gazdaságot, erdészeti, halászási termelést). A
bányászatot viszont kereskedelmi-ipari üz-
lemnek tekintik! Ez intézkedések gyakorlati ha-
tása körülbelül így fog jelentkezni:

Ha a vállalkozó más vállalkozótól kö-
zönséges levélben árut rendel akár 100.000 K.
értékben is, — ez az írásbeli rendelés mentes
a bélyegilleték alól, ha azt nem viszik bírósá-
g vagy hivatal elé.

De ha a földműves levelezőlapon hirtel-
en akár csak egy szigetelő gumikarikát ren-
del szeparátorához 3 K. értékben, ugy e
levelezőlapot 5 K. bélyeglet kell el látni, mert
az idézett utasítás szerint ezt a levelezőlapot
is rendelésnek kell tekinteni s a földműves
rendeléseire az illetékmentesség nem vonat-
kozik, mert a földműves nem tekintendő
vállalkozónak az illetéktől szemponthoz.

A pénzügyigazgatás maga is átállja, hogy
ez eddigi illetéktől intézkedések a legújabb
utasítással együtt nem tekinthetők át s így
illetéktől kihágást könnyen követ el bárki,

nem szándékosan, hanem a jogi normák ez
áttekinthetetlen labirintusának menthető nem-
ismerése miatt, ezért az utasítás kimondja, hogy
ez év végéig a kihágásokat oldózni nem kell.

É határidő eltelte után azonban e kihá-
gásokat ötvesszeres bírsággal sújják, ugy
hogy a földművesnek például a fentebb emlit-
tett levelezőlap felülbélyegzésének elmulasz-
tása esetén 250 K. bírságot kell majd fizetnie!
Tekintet nélkül arra, hogy a felülbélyegzés el-
mulasztása szándékosan történt-e vagy az el-
írások nemismeréséből. A bírságot mindkét
fél (a rendelő és címzett) egyetemlegesen felel.

Az illetéktől tudomány valóban nagyon
finom tudomány s a kiadott rendelet a be-
avatottaknak lehetőséget nyújt arra, hogy ez
illetékkötelességet kijátszák az ily rendelkezé-
nél bizonyos záradékok hozzáadásával, így
például, hogy a szállító nem köteles a rende-
lést elfogadni stb. Ezekből a finom e órá-
sokból azonban csak a nagy cégeknek lehet
hasznuk, melyek jól vannak informálva illeték-
kötelességeikről s jogaikról, de a közönséges
gazdának e kedvezményekről fogalma se lesz
éppen ugy, amint nem lesz fogalma kötele-
ségeiről sem s ezért 90 százalékban illeték-
kihágásokat fog elkövetni s a bírságok kivé-
téseit a pénzügyi hivatalok részéről zaklatás-
nak fogja minősíteni, ami határozottan nem
fog hozzájárulni a pénzügyi igazgatás és az
„dóalányok jó viszonyának kimélyítéséhez. —
Üdvözljük a pénzügyminisztérium minden
kísérletét, mellyel a jogi előírások hálózatába
könységséget akar hozni és sajnáljuk, hogy
ebben az esetben ez a kísérlet nem sikerült.
Nem akarjuk hionni, hogy a pénzügyi igazga-
tás az adott esetben más mértékkel akarna
mérni az ipari vállalkozóknak s más mérték-
kel a földművelőnek, inkább azt szeretnénk
hinni, hogy ez a különbözőség a pénzügyi
minisztérium elnézéséből származik s ezért
mint a földművelésügy képviselői felhívjuk a
minisztérium figyelmét ez utasítás és külön-
ösen gyakorlatiasság vézes következményeire
és követeljük, hogy e kérdésben teremtődjék
világosság. A pénzügyi előírások feladata és
rendeltetése nem lehet csapadék állítása s bir-
ságok szedésére, hanem az illetékkötelesség
pontos megállapítása ugy, hogy azt a laikus
is megértse.

A középkori városi élet.

Irta: Dr. DANNINGER JÓZSEF.

(Előadás a pozsonyi rádió magyar órájáról.)

Néhány vázlatos vonással meg akarom
ismertetni a középkori városokat, melyeket
a népvándorlás életerős népiörmögei hoztak
létre s amelyek nem csak egy-egy vidék
ipari és kereskedelmi, hanem gazdasági és
szellemi központját is alkották. A középkori
városok között különösen nagy jelentőséggel
bírtak azok, amelyek az Északi- és Keleti-
tenger mellett épültek (Hanza városok); a
másik fontos város csoport: a Rajna és a
Duna vidékén fekvő városok (p. Köln, Wien,
Buda) és végre a Földközi-tenger menti vá-
rosok, melyek közül az iparban és kereske-
delemben különösen Venetia és Genova tűntek
ki. Lássuk első sorban a középkori váro-
sok keletkezésének módját. Kiindulhatunk
szómagyarazatból: falu, város. Falu — fallal
körülvezt terület, város, vagyis várak alján
fejlődtek (Burg). Keletkeztek városok, régi
római városok helyén, p. Aquinum (Ó-Buda),
Vindobona (Wien), vagy fontos utak találko-
zásánál, p. Kécske; vagy püspöki székhely-
en p. Nitra, vagy bányavidéken p. Cseh-
országban Kutná Hora, Szlovénországban Krem-
nica, Siavencia, vagy vásáros helyén, p.
Prága, Olomouc; vagy védelmi szempontból
a török időkben, p. Kecskemét. A városal-
pítók rendszeren telepések voltak. Ezek a tele-
pések új hazájukban rendszeren ugyazon
jogokat eszközölték ki a maguk számára,
melyeket régi hazájukban élveztek. Rende-
sen magdeburgi joggal ruházták fel a cseh,
és észak-morva és sziléziai városokat: wieni
joggal a dél-morva városokat és jillevai jog-
gal a szlovénországi bányavárosokat. Bratislava
ügy keletkezett, hogy III. Endre 1291-ben
privilegiális oklevélben szentesítette azokat
a jogokat, melyeket a város léppangva a gyako-
rulatban már amugy is élvezett.

A városok nagy kiváltságokat élveztek,
ilyenek voltak pl. az autonómia, az önkör-
mányzati jog, pallósajog, vásársajog, favágási,
italmérés, halászási, vadászati, adószedési,
vámzésedési, harmincadszedési, árumegállítási,
áruváltásbészálítási jog, vásárkényszer és til-
lami jog, utkényzeser —, part-értézési, pénz-
verési stb. Természetesen a jogok változó-
ként változtak. Cseh és magyar városok kö-
zül a legnagyobb jelentőségre a királyi vá-
rosok emelkedtek. Ezek oly megerősített vá-

ben maga is írja. A Barsmegyei Gazdasági Egylet,
a Gyógyászati Egylet, a Kórház Egyesület, a Lé-
vai Takarékpénztár r. t., az Árvaház és számtalan
más egyesület áldották közhasznú működését. Te-
vékeny részt vett a városfejlesztés nagy munkájá-
ban is, amelyben százados mulasztások kellett pó-
tolni. A város lombos fasorai ma is az ő nevé-
susogják. A kitartóan aktív munkát teljesített „Vá-
rosi Szépitő Bizottság” is Brach Ferenc érvészlá-
gát és városzerteretét hirdeti. Kaszinónk egyik me-
galapítóját és 26 éven át volt elnöket tisztelte benne.

A hálás utódok kegyelete leng körül a nagy
férfiunk a Kálvária kertjében levő ezüst levelű
nyírfák és lombos gesztenyefák által árnyékolat jel-
jelen sírját.

A Kaszinó elnöki székébe Brach Ferenc dr.
elhunytaival a tagok osztatlan bizalma nemes barát-
ját, Kaszinónknak szintén egyik megalapítóját, Má-
csai Lukácsot ültette, aki 13 éven át tartó elnökö-
sége alatt soha nem lankadó kitartással vezette
egyesületünk ügyeit.

Nem véletlen, hogy nemes barátság kötötte
össze e két férfit, mert mint dr. Brach Ferencet,
ugy Mácsai Lukácsot is nemes lelke, a legnemesebb
értelemben vett demokratikus gondolkodása, —
amire, mint azt büszkén emlegette, származása is
utalta, — a kultúra iránti igaz lelkesedése s a köz-
ügyek önzetlen és fáradhatatlan szolgálata magasa
emelte polgártársai fölé.

Mácsai Lukács 1824-ben született Garam-
kesziben. Gimnáziumi tanulmányait Léván, majd
Pozsonyban végezte. Egy ideig a tanári pályán he-

lyezkedett el. 1848-ban nagybátyjának, i. l. Mácsai
Lukácsnak, az újbányai kerület képviselőjének olda-
lán a magyar-tót testvériségben indult újság „Priatel
Ludu” szerkesztésében segítkezik. Részt vesz,
mint a „Márciusi ifjúság” egyik lelkes tagja a
nemzeti küzdelemben, a kormányt Debrecenbe ki-
séri s aláírja a függetlenségi nyilatkozatot. A vilá-
gosi katasztrófa után bujdosásba megy. Súlyos
betegsége miatt 1853-ban hazajön s 1854-ben vá-
rosi jegyző lesz. 1861-ben Léva városa polgár-
mesterré választja. A kormány által azonban annyit
zaklatásnak van kiteve, hogy kénytelen állását ott-
hagyni. A nemzeti hajnalhasadás állítja Mácsait is
újra a sorompóba. 1869. áprilisában báró Eötvös
József királyi tanácsosi címmel az első 12 tanfel-
gyelő közt őt Bars és Hontvármegye felügyele-
tével bizta meg. Politikai vénája azonban csakhamar
visszavezette a politikai közigazgatáshoz. 1875-ben
Léva városa ismét polgármesterevé választja, amely
hivatalát 1892-ig tölti be. Erre az időre esik a vá-
ros érdekében kifejtett munkásságának javarésze.
Már előzőleg részt vett 1865-ben a Botka Tivadar
és Várady János által kezdeményezett Lévai Takaré-
kpénztár r. t. megalapításában. A Párkányáná-
Léva-i vasut érdekében kifejtett fáradhatatlan agitá-
ciója hozza össze azt az 50.000 frt-ot, amelyet a
városra kirtottak. A főgimnázium kifejlesztése és új
diszes épületeinek megteremtése, — még előbb —
az állami tanítóképző és utóbb a zárdai leányiskola,
majd az árvaház felállításának nagy munkájában
mindenütt ott találjuk Mácsai Lukácsot, csak ugy,
mint a vármegye gyűlésein, ahol nem volt közérdekű

kérdés, amelyhez komoly tudással, kiváló szónoki
készséggel és higgadt meggyőző erővel hozzá ne
szólt volna. S amikor lelke kifáradt, akkor kedves
klasszikus költőhöz fordult s azok műveiben elme-
rűlve, gyűjtött új erőt a küzdelemhez. 1907. szeptem-
ber 9-én bekövetkezett halála mely gyászba
borította Kaszinónkat, mert benne nemcsak nagy-
nevű alapítóink utolsó, még életben levő tagját, de
egy fáradhatatlan és nagytekintélyű munkását is
elvezítette. November 11-én rendkívüli közgyűlést
tartott Kaszinónk az elhunyt alapító emlékezetére.
E sorok írójának még élénk emlékezetében van
Báthy László prépost plébánosnak az itt elhang-
zott szíveket elragadó, remek beszéde, amelyben
az elhunyt alapítóknak és elnökök életét és műkö-
dését kimerítően méltatta.

Brach Ferenc és Mácsai Lukács neve Kaszi-
nónk történetében egymástól el nem választható.
Amint az alapításkor kart karba öltve haladtak és
személyes szabadságukat is veszélyeztetették, egy-
gyütt fáradtak ugy hosszú életen át egyesüle-
tünk felvirágztatásán is. Erdemiek felbecsülhetle-
lenek nemcsak Kaszinónk, de városunk történeté-
ben is. Valahányszor megjelentek a Kaszinó társal-
gójában, mindig valamelyik egyesület vagy a város
látta hasznát gyakorlati filozófiát árasztó beszél-
getéseiknek, tanácsaiknak, a köz javát szolgáló terve-
zeteiknek. Áldott legyen az emlékü, melyet a Kaszi-
nó mindig igaz nagybecsüléssel és tisztelet-
tel fog megőrizni.

(Folyt. köv.)

rosok voltak, melyek követeket küldhettek az országgyűlésre, Magyarországon 1405-től, Csehországban 1421-től.

Mindezek a városok a középkorban teljesen más képet nyújtottak, mint ma. Fallal, árokkal és egyéb védművekkel megerősített városok voltak, melyeknek bástyáin a polgárság őrt állott. Lépünk be a város egyik kapuján és látjuk a szűk utcákat. Cirk-cakkban épített fa- és kőházakat, melyek mindegyike jellegzetes, mondhatnánk művészies épület. Nem dominál rajtuk a modern nagy városok sablonos külseje és rideg célszerűsége. A házak építése egész természetesen, leginkább a korhoz alkalmazkodik (román-gót stílusban építve). A szobák berendezési közt ott találjuk a szekrényt, ágyat, asztalt, széket, ládákat, képeket, függőnyt, sőt még tükröt is. Használtak tálat, kását, fakanalat és villát. A ház legnagyobb ünnepe a lakodalom volt, melyet a városokban rendszerint vasárnap, későbbi időben hétfőn tartottak meg. A lakodalomra maga a vőlegény már az előző héten hívta meg a vendégeket, kik későbbi időben oly buzgók voltak a megjelenésben, hogy már a vasárnapi lakzi előtti estőtől kezdve megjelentek. Esküvő napján d. e. 11 órákor, — csak igen szegény ment délután esküdni, rendezett sorban vonult a násznép a templomba: E föl a férfiak, majd az asszonyok s azután a leányok. Az esküvőt vig lakoma követte, melyre városi szokás szerint gazdag ember meghívhatott 30 férfit, 30 asszonyt, 8 leányt. Középsé gazdag ember: 18 férfit, 18 asszonyt, 6 leányt, szegényebb ember 8 férfit, 8 asszonyt és 4 leányt. A gazdag ilyenkor adhatott 24, középsé gazda 18, szegény 12 tálat ételt. Ivások az első hordó borosál, vagy sörnél köteleos volt mindenki résztvenni, a többinél már nem; t. i. a városokban nem volt szabad erőltetni az ivást. Lakmározás után következett a tánc, mely néha 2 napig is tartott.

A házak ezen rövid epizódja után térünk vissza a város többi épületéhez. A városnak legfontosabb épületei a templomok, furdők, tüzletek, vendéglők, iskolák és a városháza voltak. A városháza rendszerint a város közepén a vásártéren épült. A vásártér, valamint a város egyéb tereit is rendszerint 1—1 művészies kivitelű kut díszítette. Hogy kik forogtak a városháza tanácstermében, azt legjobban úgy ismerhetjük meg, ha felsoroljuk a város tisztviselőit. A városok önkormányzatával, azaz autonómiával bírtak, vagyis maguk választották tisztviselőiket. A város élén a város bírása (Richter) állott, ki a város összes igazságügyi és közigazgatási ügyeit vezette. Rendszerint csak egy volt s csak egy évre választották. A bíró segítőtársai az esküdtek voltak, kik a bíróval együtt ítélkeztek. Hogy halálos ítéletet is hozhattak, bizonyítja pl. a bratislavai városi múzeumban maig látható „pallást tartó kéz” a hóhér állás s a Masaryk téren szintén maig meglévő Roland szobor is. Bratislavában a bíró választása Szent György napján (ápr. 24-én) nagy ünnepségekkel történt, melyet vig lakoma követett. A lakomát Bratislavában néha a Zöldszoba utcai vendéglőben, rendszerint azonban a városházán tartották, hol különben is a városi tanácsbeliek állandóan vadat, nyalánkságokat, bort, sört tartottak, sőt a város költségén még szakácsnót tartottak, aki számukra és a város vendégei számára más alkalomkor is a városháza konyhájában főzött.

A közigazgatási ügyek legnagyobb részét a bíró jobbkéze, a polgármester (Bürgermeister) intézte el. A pénz kezelésére idők folyamán új hivatal létesült, ez a városi kamarás (Stadtkammerer) volt, ki nagy gondal és szorgalommal jegyezte fel napról napra a város bevételeit és kiadásait. A városi kamarás hű sáfárkodását eléggé bizonyítja a fennmaradt városi számadás-könyvek. A városi tisztviselők közé tartoztak a városi jegyző, az adószedők, a rév- vagy hidmester, a városi kapitány is. Régente a városi kapitány más működési körrel bírt, mint ma. Ma rendőri tisztség, régente azonban főfeladata volt őrködni a város biztonságá felett. Ezért látjuk őt nagy számban városi zsoldos élén. A kaput, toronyt, bástyát őrizte nem volt mindig elég a polgármester buzgalma, azért a fennforgó szükségletet

Mécs László:

PARASZTOK.

Komolyak. Konokul kemények. Kevélyek. Mintha átaludtak volna ezer évet: ma is olyanok még, mint mikor Szent István feltegyelte Koppányt, új hitet tanítván. A világ hol gyógyul, hol megint megőrül. — ők az örök Példa a Nagy Magvetőről!

A csizmájuk földes, mintha csak most léptek volna ki a földből frissiben eltepett gyökérrel, mint a fák, mik valamiképpen jární kezdtek régen egy tündérmesében. Fák ők: koporsónak, gyümölcsnek, bölcsőnek, a sors játékaira vidám fűtőlőnek.

Néma imádói a legfőbb Nap-úrnak; tavasszal kinyílnak, télen bezárulnak. Csalásnak tartanak minden üvegházat, részlet-tavaszait minden olyan lázat, mit nem a Nap kéklő Tavasz-kemencéje tüzel föld, fa, állat, ember életére.

A Földön kultúrák görögütze lobban, de a csodák szintjén sugárzó lángokban nem nyílt ki még soha egy virág vigalma, nem kélt ki egy zabzsem, nem ért meg egy alma, nem télt meg egy kamra, nem télt meg egy pajta, a parasztkok mindég mosolyogtak rajta.

Amit ők a földből kitermeltek borbán, búzában, emberben, vágóban: minden korban mindig avval üttek lánczerkeskedelmet bőrcék, diplomátok, világtörténelmek, az egész ragyogó parazita élet. Kenyerük ottlőn Krisztus testvére lett!

Az iparos ember nékik: „gyütt-ment ember” ki oly árút készít, melyet a Pénz rendel. Hivatálnok ember nékik: lenge nádszál, odahajlik, hova a hatalom átszál. Iró, költő ember nékik: bolond ember, ki nem az Étetel beszél, de a csenddel.

A munkásság nékik: sehonnai fajta, mely nem hall lsten-szót, míg gépeit hajtja. A gyárak a Tőke mese-szönyegére rávarázsolt álomk, ha kirántják: jégre esik boldogságuk s minden mese — látszat. Dühükből kufarok forradalmat játsznak.

Míndez ember-fajták a parasztkból nőnek félrefinomultán sok fölős erőnek. Félrefinomulnak, fényben elvirulnak eszmék a parasztkerdőn és lehunlanak. — ők meg csak maradnak gyökérbe-marasztott ember-tartalek, földszagú parasztkok.

Mázolták már őket hiéna-pirosra, de az eső újra föltábornára mosta. Bemészelték őket szép barány-ceszre, de visszabarnultak agyafurty-ceszre. Befestették őket piros-fehér-zölldre, de ma sem hasonlók másra, mint a földre.

Az elemek szörnnyű erejével élnek, senkit se kérlelnék, senkitől se félnek, Ráérnek. Kivárják urak huncutságát, forradalmároknak véres mulatságát. Rombolásba soha nem fojtják a panaszt. (Dóza György lecsúszott úr volt es nem paraszt!)

Aki őket egyszer megszervezi szépen: kitűzi a béke csillagát az egen, meghehozza a munkás, nagy törvényű Rendet, mellyel jó emberek s csillagok kerengnek lázmentes parasztkok dalával dolgozza századok nyugalmát kiegyensúlyozza!

zsoldosok fogadásával pótolják. Szó esik a levéltári adatokban kapuörök, toronyörök, neppali es éjjeli örökről. A toronyörök trombitaszóval jeleztek az ellenség közeledését, vagy esetleges más veszélyt, pl. tűzvészt. A városházi toronyört méltán nevezhetők Bratislavában toronymesternek is, mert ő volt azon korban a város világi zenésze. A városi toronymester segédével nem egyszer áhítatot keltő melódiákat játszott a városháza toronyról a lent hallgató közönségnek. Különben a toronymester zenészeivel a lakodalmon is megjelent. Nem csekély jelentőséggel bírtak a középkorban a tüzérmesterek, kik a várost szükséges ágyukkal és egyéb fegyverrel látták el. (Foylt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK

TÁRSADALMI NAPTÁR

- Nov. 24. Ma délután a Női Mária Kongregáció jótékony teadélutánja a Kath. Körben.
- Nov. 25. A „Csodamájus” harmadik előadása.
- Nov. 30. Az Izraelita Nőegylet műsorral egybekötött társadalmi összejövelele Denk éttermében.
- Dec. 9. LTE téli sport propaganda estélye a Városi Színházban. Vetített képek, filmek, stb.
- Dec. 28. Szlovák Akadémikusok Egyesületének műsoros táncestélye a Vigadóban.

— Felhívás a magyar karácsonyi

játékok gyűjtésére. A magyar népköltészetnek egyik legjellegzetesebb műfaja a karácsonyi és vikereszti misztérium (Pásztorjáték, Bstlehem-járás). A Kisfaludy Társaság kiadásában megjelent „Magyar Népköltési Gyűjtemény” is közöl ilyen népi misztériumokat, azt jelezve, hogy teljes gyűjteményt ad, azonban a között 15 pázstortjáték közül egy sem származik a mai Szlovenszko és Podk. Ruzs magyar nyelvterületeiről. Valószínű önállógy, hogy ez a terület ebből a szempontból feledőgova nincs. Mivel az ilyen népies eredetű szokások hovatovább elvesznek, talán az utolsó percben meg kell kísérlelnünk a megmentésüket. Valószínű, hogy azon a helyen, ahol más népszokások fennmaradtak, él még a legkedvesebb is, a karácsonyi és vikereszti pázstortjáték. Ezeket szeretném összegyűjteni s ha lesz a gyűjtésnek eredménye, tudományosan feledőgova. Nagyon szépen kérem a falvak intelligenciáját, különösen a minden kulturmunkaért lelkesedő falusi tanítókat, de esetleg magát az apátot örökölt népszokás maig megőrző falusi gazdafiújságost is, legyen szives a bárhol még ma is megtalálható karácsonyi és vikereszti misztériumokat, pázstortjátékokat, betlehemjárást, — esetleg vikereszti „regőlést” eredeti, teljes szöveggel, a szerepök jelmezeinek és a kellékeknek pontos leírásával följegyezni es Košice, Štefánik u. 105. I. címre elküldeni. Ha a szöveg esetleg megkopott, helyenként értelmetlenné vált, ha csak az öregek emlékezetében élnek is a divatból kiment játékok egyes töredékei, ha a szöveg esetleg nem is „szalonképes”, nem baj. Minden nyomra szüksége van a tudományos kutatásnak, sokszor éppen a romlott szövegből lehet a legfontosabb tudományos következtetést levonni. Röviden: legelsősorban a néplélekből fakadó, eredeti szövegre van szükség s csak másodsorban ennek, már műköltészet jellegével bíró esetleges átkötésére. A gyűjtés es tudományos feledőgovaasának eredményeit közzéteszem. Kérésemet a minden széptört lelkesedő kulturmunkásoknak megfelelő figyelmébe ajánlom. Siklay Ferenc.

— A differia — torokgyári — elleni védelőről dr. Čársky járási orvos elnökléte alatt dr. Pick városi orvos es dr. Weisz gyermekorvos tartott előadást e hó 18-án. A városháza nagytérmet százakra menő közönség töltötte meg. A szülők olyan nagy figyelemmel es érdeklődéssel hallgatták az előadókat, hogy az előadás után még vita is fejlődött ki. A közönség kérdéseire dr. Čársky es dr. Pick adtak meg a felvilágosításokat. E feltűnően nagy érdeklődésből az következik, hogy a szülők tömegesen fogják beolیاتni gyermekeiket a differia betegség megkapása ellen es ezáltal sikerülni fog a gyermekek remét: a differia járványokat elűntetni.

— Bővült a nyitrai kerületi pénzügyigazgatóság hatásköre. A nyitrai, érekeujvári, privigyei, lévai, nagytapolcsányi, maróti es parkányi járasok egyenes es forgalmi adó tárgyalásainak büntető ítékezésé pénzügyminiszteri rendelet szerint január 1-től a nyitrai ker. pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik. Eddig a pozsonyi adóigazgatásához tartoztak.

— **Jótekönyv teadéltán.** A Női Máriai Kongregáció a vasárnap tartja a Kath. Kőr nagyerőműben jótekönyvű, másokkal és táncal egybekötött teadéltánját. Teasjegy 5 K. A bevétel a szegény gyermekek karácsonyi felruházására lesz fordítva. Örömmel és szeretettel meghívunk és várunk mindenkit, aki kellemesen szórakozni és egyúttal a fázó, nélkülözö szegény gyermekeknek egy kis karácsonyi örömet szerezni kíván. A szíves stütemény és szendvics adományokat kérjük ma vasárnap d. u. 2 órától kezdve a Kath. Kőrbe küldeni, ahol ezt köszönettel átvesztük és nyugtázzuk. A Kongregáció vezetősége.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A dunánújlaki ref. egyházkerület ézévi rendes közgyűlést f. hó 26—27-én tartja meg Pozsonyban. A barsi egyházmege képviselőiben a közgyűlésen Czeglédi Pál esperes, dr. Nagy Béla egyházmegei gondnok, dr. Agyagási Sándor és Szabó S. Zsigmond, az egyházmege kerületi képviselői vesznek részt, továbbá Pap József a belmissziói bizottság elnöke és a tanácsbírói kar.

— **Ref. konferencia Nagysallóban.** A barsi ref. egyházmege belmissziói bizottsága az eddig csak Nagyálmán tartani szokott havi körzeti konferenciákat a nagy érdeklődésre való tekintettel újabbán Nagysallóban is bevezette. Az első nagysallói konferencia f. hó 20-án zajlott le nagy érdeklődés mellett. A lelkes és tanító kar mellett mintegy 26 közseg hívei jötték itt össze. A megbeszélés tárgyát képezte: Mi választja el a falusi népünket a biblia olvasástól?

— **Eljegyzés.** Orbán Gyula és Hindi Böske jegyesek. M. k. é. h.

— **Házasság.** Kocsis Jolánka és Kaky István f. hó 16-án Dunamocsón házasságot kötöttek.

— **A régi magyar postatakarék betétek.** Budapesti jelentés szerint a magyar kormány befejezte az előkészületeket az irányban, hogy az utódállomáshoz tartozó állam polgárok követelését a régi magyar postatakarékpénztárral szemben likvidálni lehessen. Az utódállomásként, így Csehország is, eddig azért nem hajhattak végre ezt a likvidálást, mivel a magyar kormánytól eddig nem kapták meg a fedezeti értéket. Bizonyos technikai lépések elintézése után már a legközelebbi időre várható, hogy a magyar kormány ezeket a fedezeti értékeket ki fogja adni.

— **A keresztényszocialista párt köréből.** Az orsz. keresztényszocialista párt vezetősége Hámornyik Jánost, a párt levei titkárát Besztercebányára helyezte át. Helyére Királyhalmecről Magyar László titkárát helyezték át, aki már át is vette a levei pártiróda vezetését. Magyar Lászlót az itteni pártbírók jól ismerik, mert pár év előtt hosszabb időn keresztül vezette a levei pártíródat.

— **A keresztényszocialista párt 1936. évi nagy képes naptára** 148 oldal terjedelemben a napokban jelent meg gazdag és érdekes tartalommal. A szépen illusztrált naptár ára 3.50 korona. Portó külön 1 korona. Megrendelhető az országos keresztényszocialista párt országos központjában (Pozsony, Ventur utca 9.) A naptár ára helyegben is beküldhető.

— **Tilos lefoglálni az iparosok szerzőjait!** A pénzügyminiszter. 117353. számú rendelete értelmében adóvégrehajtásokról tilos lefoglálni a kézművesek szerzőjait, amelyek az ipar ügyéhez szükségesek. Ugyancsak tilos lefoglálni a kézműves nyers anyagát, amennyiben értéke a 300 koronát túl nem haladja. Lefoglalható a nyersanyagból az mennyiség, amely a 300 koronás értékhatáron felül van. A végrehajtásnál a kézművesnek jogában áll megmondani, hogy a nyersanyagból mit akar a foglalás alól mentesíteni.

— **Tolvaj vandorköszörös.** Egy vandorköszörös a napokban betört özv. dr. Gergely Földpőné Stefánik utcai házába, ahol egy őrizetlen pillanatban zsebvágta Volecon Janka háztartási alkalmazott ékszereit, egy ezüst karkötőt, arany gyűrűt és arany medalliont. A csendőrségnek sikerült a tettest letartóztatni, Richter János popudini származású vandorköszörös személyében.

— **A „Csodamájus” bemutatója.** Dr. Adorján Hugó és Barta Mór „Csodamájus” c. operettjének a bemutatója f. hó 16-án este nagy sikerrel zajlott le a Városi Színházban. Az eredeti operett invenciózus, friss muzikáját Adorján és Barta közösen szerették, míg az ötletes librettót Barta Mór írta. A szerzők elismerten szép sikert arattak ezzel a darabjukkal. A fülbemászó muzika csupa slágerszámokból áll és megfogta a hallgatóság szívét. Különösen a Májusi éjszaka, Ha vége van a nyárnak, Mit ér a nyár című dalok arattak nagy sikert. Nagyon szép a betétként fel dolgozott magyar nóta is. A librettó ötlete, ügyesen felépített a jó a meseje, ami ritkaság a mai operettek között. Nem ártott volna ugyan, ha a szerzők az első felvonás jelenetét rövidebbre fogták volna. Operetiben egy kissé sok volt a párbeszéd. De a második felvonás kitűnő felépítése mindent pótol. A rendezés jó volt. A darab kiállítása nagyon szép. Szébbnél-szebb ruhák és a színpad gyönyörű díszletezése látványosság volt. A zenekart Barta Mór dirigálta. Az egyes szerepeket kipróbált műkedvelőink alakították nagy lelkesedéssel. Ghimesy Böcsi elegáns megjelenésével, ügyes játékával, kedves énekeivel elismerésre méltó sikert aratott a primadonna szerepében. Turay László játéka egyre jobban kifejlődik. Fellépése biztos, játéka kifejező, énekei érzelmesek. Igazi bonviván volt. Zórád Aladár, ez a kitűnő, rutiniróvott műkedvelő ez alkalommal is nagy sikert könyvelhet el magának. Mint táncos komikus játékával, beszórakonyosan ügyes táncával, hivatásos színészekkel is vetekedik. Kellemes meglepetés volt Heilbrunn Henriette játéka. C. u. pa aranyos derű, kedvesség volt ez a kislány a színpadon. Első fellépésével egyszerre megnyerte a közönség szívét. Kovács Ödön apa szerepében komoly, értékes alakítást mutatott. Nagyon sikerült alakítást nyújtott Weinberger Géza, mint túzóttó parancsnok és borbíró. Humoros játékával, derűt-derűre halmozó mókáival a halás közönség alig bírt betelni. Máltó partnere volt a sikerben Schulcz Blanka. Kedves jelenség volt Magyar Anci a színésznő szerepében. Pompás operettfigurák voltak Quitt Lejos és Fabian István. J. volt Kicsi Endre, Lukács János, Manyuch István, Pigmond, Bognár és Nyitrai is. Nagyon szép sikert ért el Wittenberg Jozsef művészi spanyol táncával. Az előadás külön attrakciója volt a szép górcsoport. Drechsler Lili, Kürti Vera, Patkós Ida és Simkó Et a nagyon jó együttest alkották. Szébbnél-szebb táncok emeltek az előadás meleg sikerét. Mind a négyen rendkívül ügyes és tehetséges táncosnők. Nagy általánosságban szép, kedves, kitűnően megrendezett előadást láttunk. A telt ház közönsége a szerzőket meleg tapásával a színpadra hívta és lelkes ovációban részesítette. Reméljük, hogy a szerzők ezzel a darabjukkal más városokban is sikert fognak aratni. Az izléses kosztümök Kaszianczyk Anci tervezői ötletességét dicsérik. Az előadás hétfőn telt ház mellett megismételték és f. hó 25-én, hétfőn este harmadszor is előadják, ami mind szép tanujele ennek a levei „születés” operett meleg sikerének. (—)

— **A gyümölcsfák téli ápolása.** A tél legalkalmasabb idő arra, hogy a gyümölcsfák különféle állati és gombaelőzősegit erőteljesen pusztítsuk. Teien át a gyümölcsfákat, azoknak nyugalmi állapotában, van alkalmunk és módunk jóval hatékonyabban kezelni, ápolni és minden lehető megtenni, hogy fájuk egészségesek legyenek és azok gyümölcse elsősorban, tetszetős és finom ízű legyen. Est elérhetjük a fák gépies és vegyszert uton való ápolásával. A gépies mód a fák tisztogatásából, a száraz ágak, hernyófészkek eltávolításából és ezeknek azonnali elégetéséből áll. A vegyszert mód pedig az, hogy a fák törzeit s vastagabb ágait nem megszabarcosál, hanem 100 liter vizre számítva 1 kg égetett meszet (fészérites céljából) és 10—12 liter fakarboineumot összekeverve, ezzel meszelő segítségével alaposan bedörzsöljük. Ez az eljárás a fán levő összes állatellenséget és gombabetegséget elpusztítja. Aki ezt megteszi, gyümölcsfái részére igen hasznos munkát végzett, amelynek eredménye már a következő évben

lényegesen fog mutatkozni. Gyümölcsfakarboineum különféle néven szerepel a kereskedelemben: Dandrin, Neodandrin, Paran, Ivernon, stb. és mérsékelt árban szereshetők be. Aki gyümölcsfáit okserűen ápolja és kezeli, az nem csak a saját javát szolgálja, hanem nemzetgazdasági szempontból is hasznos munkát végez.

— **Faragó Ödön megházasodott.** Faragó Ödön a Lván is ismert szingizgató Budapestben házasságot kötött özv. Poppenné Ungár Annával. Faragó első felesége tudvalevően az Amerikában élő Biller Irén volt, akitől elvált.

— **Házasságsszédelgő garázdálkodott** a nyugat és közpészlovenszki falvakban. Felkereste a kismélt áldozatok családját, földbirtokosnak adva ki magát, megkérte a leányok kezét, majd pillanattal pénz-zavarára hivatkozva kisebb-nagyobb összegeket csalt ki. Pár héttel ezelőtt Rózenyó környékén, megelőzően Ebeden kérte meg egy leány kezét, majd néhánynapos vendégszolgálat után meghívta a „menyasszony” családtagjait, hogy utazzanak el vele a birtokára. Parkányig el is jutottak, az állomás forgatagában azonban megakadt. Megadott személyleírások alapján a csendőrség csakhamar megállapította, hogy Finta József gimn. származású szélhámosról van szó, aki már többször foglalkozta különféle dolgaival a hatóságokat. Kiadták elene a körzést, ennek dacára azonban Finta tovább folytatta házasságsszédelgéseit. Néhány nappal ezelőtt Kálna községbe állított be, ahol azonnal a mesevel keresett fel egy jómódú földművescsaládot, hogy Csomor képviselő, jóbarátja, hívta fel rájuk a figyelmet. Elmondotta, hogy nemrégiben tért vissza Amerikából, és dollárért most birtokot szándékszik vásárolni. A földművescsalád azonban gyanút fogott és érintkezésbe lépetk Csomor képviselővel, aki megdöbbenéssel értesült arról, hogy valaki visszaél a nevével, így sikerült is a házasságsszédelgőt letartóztatni. Beszállították az ügyészség fogházába.

— **Tözeget.** Preisch Ignác levei lakosnak a Szárd melletti Ivánka majorjában tűz volt. Légett 130 mm. dohány és 180 mm. tengeri. Biztosítva volt.

— **Szerelmi bánatában a Pereche ugrott.** M. J. fejkürti származású 21 éves levei háztartási alkalmazott este féltíz óra tájban a villamos telep mellett öngyilkossági szándékból a Pereche ugrott. Éppen abban az időben ment arra egy ismeretlen férfi, aki a loccsánásra figyelmes lett és az életlen fiatal lányt kimentette a vízből. Ugyilátszik, hogy a hideg fürdő megváltoztatta a leány gondolatait, arra a belátásra jutott, hogy mégsem érdemes egy bütlén férfiért a halálba rohanni ilyen fiatalon. Betért a Vörös ökörbe, ahol megszállította a vizes ruháját, majd jött a rendőr, akinek kíséretében bement az örszobára, ahol kihallgatták. Itt elmondta, hogy egy legény miatt akart öngyilkos lenni. Megígértették vele, hogy letesz az öngyilkossági szándékáról és azután hazra bocsájtották. De azt nem sikerült megállapítani, hogy ki volt az életének megmentője.

— **A nap és a föld hatása a föld-rengéseknél.** Általános az a nézet, hogy a legtöbb földrengés oka a föld belsejében levő és hatékony belső feszültség. A föld állandó geológiai átalakulásban van. Csak azt a tényt vegyük számításba, hogy a föld anyagának sűrűsége egyre nő, a mi sárgolyóbusunk tehát évről-évre egyre jobban összehúzódik. A nap és a hold hatását a föld-rengésekre eddig csak igen kevésbé vették tekintetbe, annál nagyobb feltűnést keltett most Ghosh geológus nézete. Ghosh szerint a nagy föld-rengések akkor következnek be, ha a napról és a holdról kiáramló erő irányá egyezik a föld belsejében levő feszültségek erőinek irányával. Ghosh megfigyelései szerint ez a feltétel fennáll az utóbbi évek egyik legnagyobb földrengésénél, mely éppen ezért szinte páratlan erejű volt.

— **Autók és vonatok találkozása.** Dr. Cvánki Aladár levei ügyvéd felesége társaságában hétfőn reggel autón Pozsonyba indult s Verabély mellett szerencsétlenség érte őket. Igazán csak a csodával határos,

hogy sikerült minden baj nélkül megmenekülniök. A vasúti átjárónál a sorompó le volt eresztve, amit a sofőrök a kanyar miatt nem vették időben észre s amidőn később hirtelen meglátta a leeresztett sorompót, idegességében elvesztette lélekjelenségét és amint azt feltételezik: a fék helyeit a gáz pedáliját nyomta meg, így az autó teljes erővel neki ment a sorompónak, áttörtte és az éppen akkor berobogó maróti motorosvonatnak rohant. Szerencsére az autó utassal még kellett időben kitudatni a kocsiból, így életüket megmentették, de az autót a vonat tökére zúzte. — Kedden reggel Rönvöde közeg határában is történt szerencsétlenség. A zólyomi motoros a rendvei sorompó nélküli vasúti átjárónál elhajtotta Fuchs Artur nagyszombati ügynök és Szidon Jenő nagyszombati kereskedő autóját, melyet a motoros mintegy száz méterre magával is vont. A két utast súlyos sérüléseivel az érsekújvári kórházba szállították. Szidon állapotja válságos. Ez a veszedelmes átjárón gyakran történik szerencsétlenség.

— **A Színházi Élet** e heti darabmellékletével a Nemzeti Színház idei nagy sikerű Bajor darabját: Paul Géraldy „Krisztina” című művét adta. Sok más érdekesség és rengeteg cikk van ezenkívül a Színházi Életben, melynek ára 5 K.

— **Repülő aranylókok.** Merénylét történt a milliókat érő aranyat szállító francia repülőgép ellen. Merénylét vagy szerencsétlenség? Mi okozta a francia nemzeti bank aranyküldeményét szállító repülőgépnek Budapest és Győr között történt titokzatos eltűnését? Erre a kérdésre semmiféle detektív nem tud felelni, de minden részletében igazalmas feleletet ad az Orient mozgóban nov. 29 és 30 és dec. 1-én bemutatásra kerülő „Repülő arany” című magyar hangosfilmet, melyet Székely István rendezett s melyben Kabos Gyula a legnépszerűbb magyar filmszínész, Kertész Gábor, Gyergyai István, Gellért Lajos s végül a rendőrtanácsos szerepében a filmjátásza terén is kitűnő Góth Sándor játszó a főszerepeket. A női szerepekben Vass Éva és Valéry Blanka nyújtanak elsőrendű alakítást.

Asszonyom! Nem veszi el soha fiatalágát, szépségét és időségét, ha követi a világhírű „Klausebth-Arden” tanácsát, mely a cosmeticákban utolérhetetlen. Egyedüli képviselő PICK ENDRE Levice, Medicinal Drogeria.

Nagyságos Asszonyom! Ne sajnálja a 3 lépés fáradtságot és győződjön meg személyesen milyen karcsónyi occasióval szolgál a WIDDER SPONER divatruháza. A Schöller malommal szemben. Ezen occasiók cikkeink nem kerülnek a kirakatsímba.

Abesszinia térképe kapható NYITRAI ÉS TÁRSÁNÁL, ára hat korona.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

Születések. Primusz István Tuhraszky Anna halvaszületett leánya — Mészáros Károly Kustek Mária halvaszületett fia — Kresan János Petrács Julianna leánya Julianna — Stadler Béla Schweiger Hedvig fia Robert — Wolf Miksa Berkovics Anna fia nevet nem kapott, (keresztelés előtt meghalt) — Neuner János Klapsnik Erzsébet leánya Irén.

Halálozások. Özv. Mészáros Lajosné szül. Valach Mária 53 éves — Wolf I napon alult, 10névet nem kapott — Lipták Mihályné szül. Gulbrics Anna 45 éves — Korenek Józsefné szül. Batta Hermin 48 éves — Modla Zsigmondné szül. Baran Franciska 59 éves.

SPORT
Rovatvezető: Boros Béla

SK Levice—SK Komját 2:2 (2:1) bíró: Jurnik. Az SK Levice volt a többet támadó fél, de a második felidőben visszasette. A döntetlen eredmény reális. SK-nál a jobb hátvéd, a bal fedezet, Palásty és Wetzler voltak a legjobbak.

Az LTE—LAFc mérkőzés ügyében a CsAF—MLSz déli kerülete a következő határozatot hozta: Az LTE-t 50 K büntetésre ítélte, mert a közönség a pályára töltött. Mert Ménély LAFc játékosok inzultáltak, az LTE pályát febr. 25-ig zárta. A bajnoki mérkőzésekre a jövőben kerületi küldötteket delegál és felkéri a BT-t, hogy a jövőben idegen városbéli bírákat küldjön Levára. Horváth LTE játékos 4 hónapra felfüggeszti, büntetése

márc. 10-én jár le. A kiállított Schleicher, Kohn és Ménély játékosok ügyében a Közkerület fog ítélkezni.

A CsAF—MLSz déli kerülete a jövő évre egyfordulós kupamérkőzéseket ír ki, az elhunyt ker. előadó, Lempert Lipót emlékeztére. Kételes a két divíziós csapat a Komáromi FC, az Érsekújvári SE ezekben szintén résztvenni. A kupamérkőzések mindegyik rendkívül izgalmas, mert egy gólon fordul meg, hogy ki jut tovább, illetve melyik csapat esik ki. Mindenesetre feltételezzük, hogy egy a KFC, mint az ESE teljes divíziós csapatukat fogják kiállítani.

A Csl. Magyar Tenisz-Szövetség Rimaszombatban tartott közgyűlése alkalmával Márkus Barna (LSE), dr. Bányai Zoltán (LTE) ellenőrkötte és Schulcz Gyula (LSE), dr. Weisz László (LTE) választmányi taggá választotta meg. Elhatározta, hogy jövő évben az országos bajnokságokat a tíz éves jubileumát ünneplő LTE-vel Leván rendezteti meg. Az egész levai sportársadalom nevében a legnagyobb köszönettel vesszük tudomásul, hogy a Szövetség az országos bajnokságok megrendezésére városunkat szemelte ki.

A Csl. Magyar Birkózók Szövetsége vezetőseibe városunkból Budavári László és Boros Béla sporttársakat választotta be.

A Makkabea Sport Club évi rendes közgyűlést Deutsch Elemér elnöklétével a napokban tartotta meg. A közgyűlés a pénztárnok és szakosztályi jelentéseket tudomásul vette és vezetőségnek munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az új tisztikar és választmány egyhangú határozattal a következőképpen lett megválasztva: Elnök: Deutsch Elemér. Társeelnök: Dr. Bányai Zoltán. Alelnök: Schléssinger Béla. Főtitkár: Dr. Grossz Imre. Titkárok: Schultz Blanka, Knapp István. Pénztárnok: Hochberger László. Jegyző: Glauher Lajos. Elnök: Klein Armin, Kohn József. Sportvezető: Müller Lajos Kulturreferens: Dr. Hollos Endre. Tornaszakosztály: Wetzler László, Nemes Kátó, Blumenfeld Rózi. Akrobatika: Fodor György. Sakk: Hoch Artur. Konvntársok: Kúrti Lici, Händler Ica. Választmány: Löwinger Mózes, Engel Pál, dr. Wildfeuer Jenő, Deutsch László, Szabados Lajos, Ungár Zoltán, Eisler Sándor, Laufer György, Link Tibor, Tauber Armin, Kovács Jenő, Mayer Anna, Bischnitz László, Löbl Manci, dr. Balog Endre, Krausz Árpád, Breuer János, Kellner Ernő, Blaszyk Manó, Müller Armin. Kulturbizottság: Löwinger Mózes, dr. Balog Endre, dr. Wildfeuer Jenő, Deutsch László, Schultz Blanka, Herskovits Gyula, Händler Ica, Schulcz Lajos, Berenyi Rózi.

A „Bars” rádió műsora

A budapesti műsornál minden hétköznapon:
6.45 Torna, utána gramofon zene.
9.45 Hírek. 12.35 Hangv. folyt.
10.— Előadás—felolvasás 13.— Pontos időjelzés.
11.10 Nemzetközi vízjel. 14.30 Hírek.
12.— Déli harangszó. 15.— Piaci árak, árf. hírek
12.25 Hírek. 16.45 Pontos idő, hírek.
22-23 között pontos idő és hírek.

Vasárnap, november 24.
BRATISLAVA. 17.55 „A vasárnap” rádiótárca. 18.10 Typografia férfikarának hangv. 22.20 Hírek.
BUDAPEST. 9.15 Hírek. 10 R. k. mise. 11.15 Evang. istentisztelet. 12.30 Bpesti Hangv. Zenekar, 13.40 Rádióóránka. 14 Gramofon. 14.45 Földművelésügyi előadás 15.30 Magyar—olasz válogatott futballmérkőzés közz. 16.30 Szalonzene. 17. Felolvasás. 17.30 Rác ciglk. 19 Előadás. 19.30 Szabó Ilonka énekel. 20 Előadás a stúdióban „A kék róka” színjáték 3 felv. 22.10 Operaházi zk. 23.25 Eröss—Sovinszky jazz-zk.
PRAHA. 15 Operaelőadás. 17.45, 18.50, 22.20 Gramofon.
WIEN. 11.45 Szimfónikusok. 15.30 Hangv. 17.50 Zene. 20.50 Vidám Práter-látogatás. 22.20 Wack-fuvósok. 23.35 Jazz.

Hétfő, november 25.
BRATISLAVA. 10.10, 13.40 Hírek. 17.40 Liszt emlékműnappel. 22.15 Hírek.
BUDAPEST. 12.05 Weidinger szalonzk. 16.10 Radics ciglk. 16.10 Diákféltára. 17 Hangv. 18 Német nyelv. 18.30 Gramofon. 19 Előadás. 19.40 Filharmoniai Társaság hangv. 22.10 Pertis ciglk. 23 Előadás angolul. 23.20 Ilniczky jazz-zk.
PRAHA. 15 Gramofon. 15.30 Vonósnegyes. 17.40 Zongorahangv. 18.45 Gramofon. 19.30 Dalok. 21.25 Hangv. 22.15 Gramofon.
WIEN. 11.30, 12.20, 13.10 Gramofon. 14 Zongorahangv. 16.05 Hangv. 17.25 Gramofon. 20 Tarka vadászest. 21 Szimfónikusok. 23.45 Gaudriot jazz.

Kedd, november 26.
BRATISLAVA. 8.30 Iskoladió. 10.10, 13.30 Hírek. 17.40 „A jövő iskolája” előadás. 17.50 Dalok. 18.10 Munkásnegyedóra. 22.30 Hírek.
BUDAPEST. 12.05 Gramofon. 13.30 Balalajkák. 16.10 Asszonyok tanácsadója. 17 Könyvismertetés. 17.20 Zongorahangv. 17.55 Francia nyelv. 18.20 Teleký Sándor magyar nótaék énekel. 19.25 Felolvasás. 19.55 Részletek „A Szentiványi álom” c. hangosfilmből. 20.20 Színműelőadás a stúdióban „Macbeth” tragédia 5 felv. 22.35 Táncczene. 23 Bpesti Hangv. Zenekar.
PRAHA. 17.20 Áriaest. 17.50, 18.45 Gramofon. 19.10 Katonazk. 20.45 Vígopera. 22.30 Gramofon.
WIEN. 12 Zene. 14, 16.05 Gramofon. 17.25 Zongorahangv. 20.10 Rádiózk. 24.10 Táncczene.

Szerda, november 27.
BRATISLAVA. 10.10, 13.40 Hírek. 17.40 „Nevelni kell az asszonyt” falusi játék. 18.15 Sport szemle 22.15 Hírek.
BUDAPEST. 12.05 Honvédek. 13.40 Hárfahangv. 16.10 Diákféltára. 17 Lantos Ferenc tárogatózik. 17.25 Előadás. 17.55 Reisz—Angyal szalonzk. 18.55 Előadás. 19.30 Operaház előadása „Aida” dalmű 4 felv. 23.05 Kiss ciglk.

PRAHA. 17.40, 18.45 Gramofon. 21 Operaoratórium. 22.15 Gramofon.
WIEN. 12, 14, 16.05 Gramofon. 17 Hangv. 19.30 Wagner-est. 22.20 Schrammel emlékest. 23.05 Könyvnyű zene dalokkal. 23.45 Táncczene.
Csütörtök, november 28.
BRATISLAVA. 10.10, 13.40 Hírek. 17.40 Női negyedóra. 17.50 Zongorahangv. 18.20 Gazdasági negyedóra. 22.15 Hírek.
BUDAPEST. 12.05 Énekhangv. 12.40 Szalonzk. 16.10 Előadás. 17 Baromfienyésztési tanfolyam. 17.30 Kiss ciglk. 18.50 Előadás. 19.20 A bécsi rádióállomás műsorának közz. 21.15 Zenés részletek a „Királynő hárszárja” c. filmből. 21.35 Előadás németül. 21.55 Gramofon. 22.20 Operaházi zk.
PRAHA. 16.10 Táncczene. 18.55 Gramofon. 19.10 Égyveleg. 22.15 Tarka zenés est.
WIEN. 12, 13.10, 14, 16.05 Gramofon. 17.35 Énekhangv. 19.20 Rádiózk. 22.20 Hangv. 20.05 Zene

Péntek, november 29.
BRATISLAVA. 10.10, 13.40 Gramofon. 17.40 Beszámoló a hetről. 17.50 Regényrészlet. 18.10 Felolvasás. 22.15 Hírek.
BUDAPEST. 12.05 Honvédek. 13.30 Hangv. 16.10 Diákféltára. 17 Zongora előkészítő-tanfolyam. 17.30 Előadás. 18 Gramofon. 19.05 Előadás. 19.30 Operaház előadása „A bolygó hollandi” dalmű 3 felv. 22.30 Kiss ciglk. 23 Szilgyáti 24 tagu kis cigánygyűzezer zenekara muzsikál.
PRAHA. 17.05 Zongorahangv. 18.55 Gramofon. 19.30 Rádiózk. 22.15 Gramofon.
WIEN. 12, 13.10, 14, 16.05 Gramofon. 17.05 Cselezők. 18.30 Egyházi zene. 19.05 Dalok. 22.10 Bärzene. 23.15 Szórakoztató zene.

Szombat, november 30.
BRATISLAVA. 10.10, 13.40 Hírek. 17.40 Előadás. 17.50 „Itt rádió Páris” hangjáték. 22.15 Hírek.
BUDAPEST. 12.05 Hangv. 13.30 Gramofon. 16.10 Mese. 17 Beszkárt zk. 18.20 Előadás. 18.50 Énekhangv. 19.25 Mit üzen a rádió 19.45 Szerényzky zk. 21 Előadás. 21.20 Látogatás a Magyar Rádió székében, közvetítés műsorszámokkal.
PRAHA. 16.05 Katonazk. 17.25, 18.55 Gramofon. 21.05 Népdalok. 22.15 Gramofon. 23.30 Pok-zk.
WIEN. 12 Zene. 14 Hangv. 15.15 Mandolinzk. 16.40 Gramofon. 20.35 Kabare. 22.10 Dal és ária-est. 23.00 Jazz.

VALUTAÁRFOLYAMOK
Baramegyei Népbank Levice, jelentése

	nov. 16-án	nov. 23-án
100 pengő	—	462 50
100 osztrák schilling	—	465 —
1 angol font	—	119 50
1 amerikai dollár	—	24 35
100 svájci frank	—	788 —
100 francia frank	—	160 —
100 líra	—	165 —
100 német márká	—	709 50
100 dinár	—	53 50
100 lei	—	12 50

10738—1935. szám.

Hirdetmény.

Figyelmeztetnek a földművelők—gazdálkodók, hogy mindenki, aki 1935 december 15-ike után gabonát akar eladni, köteles 1935 november 15-16) december 15-ig terjedő időben a „Kimutatásban” (Kimutatás az 1935—36. gazd. évre) levő nyomtatványon

„Kötelező ajánlatot”

(Záványi nabidkóv list) kitölteni, hogy milyen mennyiségű gabonát szándékozik 1935 december 16-ától 1936 június 30-áig a Gabonátársaságnak leszállítani.

A rendszeren kitöltött „Kötelező ajánlatot” (Záványi nabidkóv list) a Gabonátársaság bármely bizományosának 1935 december hó 15-éig kell átadni.

Mindezt a gabonát, amit a termelők a fenti megállapított (1935. XI. 15. — XII. 15.) határidőn belül nem ajánlanak fel, a Gabonátársaság nem köteles a termelőtől sem ebben, sem a következő gazdasági években felvásárolni.

Teljesítenie mindenki ezen kötelességét! Kiselebbi felvilágosítást nyerhet mindenki a Gabonátársaság bármely bizományosánál.

Leva, 1935 november 11.
Városi hivatal.

Kiadó háromszobás lakás a belvárosban. Cím a kiadóhivataltban.

Ablakrácsok 104 x 183 cm. jutányosan eladó. Szentháromság tér 2.

Ügyes tanuló leány felvétetik. JACHTVIRT fodrász-szalonn. 1207

Kiadó ház 2 szoba, konyha, kerttel. Ady u. 10. Érdeklődni Csapás u. 47. szám alatt. 1209

Háztelek eladó. Honvéd utca 56. sz. Bővebbet 54. sz. alatt. 1211

Szoba, konyha, speiz azonnal kiadó. Ujtelep VII. utca 5. 1212

Radio telepes, 2 lámpás, fülhallgatókkal, igen olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Főutcában legforgalmasabb helyen, kisebb üzletnek alkalmas helyiség kiadó. Cím a kiadóban. 1213

Butorozott kétágyas szoba, azonnal kiadó. BAKERNÉNÁL Magtárköz 2. 1129

Üzlethelyiség kiadó hentes berendezéssel, vagy anélkül. Érdeklődni lehet MORAVCSIK fűszerüzlet, Kálnai utca. 1173

Házilag savanyított vágműléki káposzta kapható, FISCHER GÉZA vegyeskereskedésében, Mángorló utca. 1119

Üzlethelyiség kisebb kiadó. Szepessy utca 20. 1189

Gyermeklány német, szlovák nyelvismerettel január 1-re kerestetik. Cím a kiadóban. 1193

A Kakában elfekvő volt Presztolánszky-féle vendéglő épület, amely 2 szobából, konyhából, kamrából, csukott verandából áll a hozzátartozó szőlővel együtt f. é. december hó 14-én d. u. 3 órakor a helybeli járásbírósa telekkönyvi hivatalában nyilvános árverésre került. Az ingatlan hivatalos becserétké 45.000 K, amely összeg kétharmadéért megvehető. Bővebb felvilágosítást készséggel ad a Slovenská Banka levicei fiókintézte. 1194

Kiadó szoba, konyha, speiz. Koháry utca 14. 1195

Lucerna LACZKÓNÁL eladó. Baross utca 3. 1196

Soffírt keresek azonnali belépésre. LÓWY LIPÓT Levice. 1199

Szép konyhaúgy speizszekrény eladó. VII. utca 5. szám. 1201

Női télikabát, középtermetűre, prêmes gallérral, egészen jó állapotban, eladó. Várady tér 2. 1202

Garammikolán eladó ház, mely áll 2 szoba, konyha, 2 kamra és pince helyiségből, egy hármás betonól és kerttel. Érdeklődni KRSÁK 184. házszám alatt. 1203

Butorozott szoba kiadó. Schoeller utca 7. szám. 1205

Tanulói felvétetik KISS KÁROLY uri szabónál. Petőfi u. 8. 1206

Csütörtökön,
november 28.

disznótoros vacsora

JESZENSZKY
vendéglőben.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgy közönséget, hogy **varrodámat dec. 1-től a Kossuth u. 16. sz. alá helyeztem át.** Kérem a n. é. hölgy közönség további szives pártfogását — kiváló tisztelettel:

Nagy Irén.

Nagy András

gőzmalma Nagysálló-Tekovské Šarlúhy. Fióközletek és lisztcseretelepek: Levice, Mártonfi utca 1. (Józsefcsek féle ház)

Bese,
Csúz,
Udvard.

Csere-eladás nagyban és kicsinyben. Kérem a b. közönség szives pártfogását.

Kályhák | Kályhák |

ELVALLALOM: Cserépkályhák, takaréktűzhelyek felépítését, ugyszintén kályhák átrakását, tisztítását és vaskályhák samottozását szakszerűen és jutányos áron. - Uj cserépkályhák állandóan raktáron. - A n. é. közönség pártfogását kéri

RICHTER BÉLA

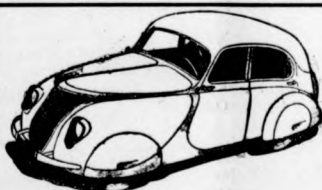
kályhás LEVICE, Kopai utca 10.

SZÉPIRODALMI UJDONSÁGOK

nagy választékban kaphatók

NYITRAI ÉS TÁRSA

könyvkereskedésében LEVÁN.

Auto-Praga

Telefon 136

BRT. KOHN-BLASZ

autoképviselet

LEVICE, KÖZTÁRSASÁG-TÉR 5.

Üzletemet Pisch házba helyeztem át

BLUMENFELD FERENCZ

DROGUISTA.

kérem igen tisztelt vevőimet, hogy bizalmukkal továbbra is megtisztelni sziveskedjenek. **Árainkat leszállítottuk** és így rendkívül olcsó árak mellett a legszolidabb kiszolgálást biztosítom.

LALAGHÉ,
GOULD
MOLYNEUX

CHANEL
WORTH

ÉS MINDEN KÜLÖNLEGESSÉG A

Ph. Mr. PREISICH DROGÉRIÁBAN.
LEVICE, SZEPESSY UT. 1.

APOLLO

HANGOS

MOZGÓ

November 24-én, vasárnap
szenzációs népelőadás!!!
délután 2 és 4 óraker
Nagy cow-boy film!!!

A VADLVOAK

KIRÁLYA

Főszereplők: REX csodaló,
WILLIAM JANNEY,
és DOROTHY APPLEBY.
NÉPHELYÁRAK

November 24-én, vasárnap
este 6 és 9 óraker hatalmas
műveszi munka, a
filmgyártás gyöngye.
A női hűség drámája

AZ ASSZONY NEM FELEJT

Főszerepekben:

Margarett Sullivan

JOHN BOLES

REGINALD DENNY

JIMMY BUTLER

Nagyszerű jelenetek

Eredeti felvételek

FOX híradó

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN

ÉSZAK

NOMÁDJAI

sok eredeti képpel 280 oldalon

Kč 28.80

FEUCHTWANGER

A RÓMAI
ZSIDÓ

I—II. Kč 18.—

ANDRÉ MAUROIS

KÖLTŐ A
MÁGLYÁN

Kč 12.—

Kaphatók:

Nyitrai és Társa

könyvkereskedésbn, Léván.

BÁRD ÉS RÓZSAVÖLGYI

KARÁCSONYI ALBUM

közel 50 legkedveltebb

tánc és hallgató

számmal, teljes szöveggel,

ének és zongorára. Kapható: Nyitrai és Társánál, Leviceén

A legújabb „PFAFF“ 130

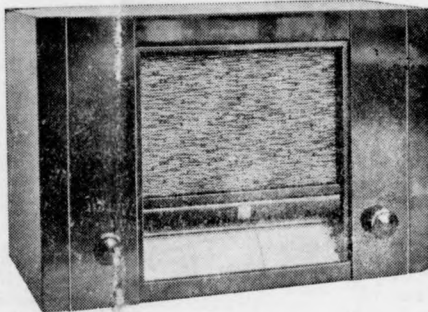
amely endliz, himez, gomblukat köt és varr
egyenesen. Előnyös fizetési feltételek!!

BAROSKA JÁNOS

LEVICE, mechanikus és puskaműves
Kálnai utca 3. Telefon 130.

Szakyszerű javítóműhely!!

RADIO vásárlása — bizalom!

TELEGRAFIA — SCHAUB
SUPERIAL

az új kétközös készülék az új
gyorsfűtésű közös csövekkel

Kč 1395.—

Az összes típusokban vételkö-
telezettség nélküli bemutatás!

A legnagyobb megelégedésére
szolgálja ki

a legrégebbi szaküzlet

RADIO CENTRAL

KERN TESTVÉREK ÁRUHÁZA LÉVÁN ●
ALAPITATTOTT 1881.

AZ
ORIENT
MOZGÓ
MŰSORAI

Ma, 24-én d. u. 2 és 4
óraker közkívánatra:

CSÓKOL

VERONIKA

Főszereplők:

GAÁL FRANCI

PAUL HÖRBIGER

Magyar éneketét!

Ma, 24-én 6 és 9 óra-
kor utoljára R. FÖRSTER
legújabb nagy filmjében

Csak egy
komédiás

További szereplők: Paul
Wegener, Hilde Stolz, P.
Moser, Christl Mardyan.
Előjáték: MICKY MAUS

Nov. 25-26. Hétfőn és
kedden este 9 óraker
K. Boese vigjátékslá-
gerének bemutatója!

FALUSI
ÁRTATLANSÁG

Fősz.: Lucie Englisch,
S. Sabo, R. A. Roberts,
K. Wespermann. 2 óra
nevetés. Hangos híradó

Nov. 27—28. Szerda és
csütörtök este 9 óraker
a hazai gyártmányok
egyik legjobban sikerült
csehül beszélő nagyfilmje

A Szent Dómban

(U sv. Kopčeku) Fősze-
replők: Vojta Jurný, Ji-
řina Gross, V. Sindler stb.
Rendező: MIR. ČIKAN

Nov. 29-30. Dec. 1-én
magyarul beszélő vig
kalandor nagyfilm!!

Repülő arany

Fősz.: Kabos Gyula,
Kertész Gábor, Gyer-
gyai István, Gellért
Lajos, Góth Sándor,
Vas Éva, Valery Blanka.
Rendező: Székely I.